

Motion till riksdagen 2013/14:A265

av **Ulrika Karlsson i Uppsala (M)**

Arbetsmarknadslagstiftningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en vid översyn och utvärdering av lagstiftningen på arbetsmarknaden.

Motivering

När lagen om anställningsskydd (LAS) infördes år 1974, med syftet att trygga anställda under rådande förhållanden på arbetsmarknaden, fanns andra förutsättningar och behov på den svenska arbetsmarknaden jämfört med idag. I kombination med nya faktorer som globaliseringen, tjänstesamhällets utveckling och en mer rörlig arbetsmarknad finns idag behov som var omöjliga att förutse 1974. Dessutom har finanskrisen medfört en ny situation som kräver nya politiska lösningar, bland annat för att mota den höga ungdomsarbetslösheten.

Det är därför rimligt att fråga sig om lagen, utifrån dagens förutsättningar, är rättvis och bidrar till en fungerande arbetsmarknad.

LAS bygger på några huvudprinciper: 1) tillsvidareanställning ska vara huvudregel vid anställning, 2) arbetsgivaren får endast säga upp anställda om det finns saklig grund, 3) uppsägningar vid arbetsbrist ska ske i turordning: sist in först ut och 4) den som sagts upp på grund av arbetsbrist har företrädesrätt till ny anställning.

Det är emellertid rimligt att med utgångspunkt från dagens arbetsmarknad ifrågasätta om anställningstid är den mest rättvisa grunden vid uppsägning. Andra faktorer såsom skicklighet, trivsel eller produktivitet kan kanske också vara rättvisa utgångspunkter. Självklart måste det finnas rättmätiga krav om skydd mot obefogad uppsägning. I Danmark, och även här i Sverige före 1974, finns reglerna för uppsägning reglerade i avtal, individuella och kollektiva.

Fel! Okänt namn på

Mycket talar för att rörligheten på arbetsmarknaden hindras av LAS, liksom att det skapar problem för små och medelstora företag med ett fåtal anställda. Eftersom lagen främst skyddar de som redan har ett arbete utgör den också ett hinder för dem som försöker få sin första anställning. I Sverige har vi hög arbetslöshet bland unga och arbetslösheten bland invandrade och personer med utländsk bakgrund är hög.

LAS skyddar också den som blivit uppsagd på grund av arbetsbrist genom att ge denne företräde till nyanställning. Detta kan i sig vara en god och vällovlig regel, men som ibland kan slå fel eftersom skyddet sker på bekostnad av den som inte har varit anställd. Regeln bidrar således till att bygga murar runt arbetsmarknaden som skyddar dem som har jobb men gör det svårare för dem som inte har det.

Idag finns ca 130 000 småföretag som står utan kollektivavtal. Dessa företag kan därför inte förhandla bort LAS, utan riskerar att förlora nyckelpersonal vid neddragningar. Småföretagare vittnar om att de tänker sig för både en och två gånger innan de tar steget och tillsvidareanställer en person. På så sätt bromsar inte bara LAS antalet nyanställningar utan minskar också chanserna för arbetssökande att erhålla tillsvidareanställning och de tryggheter som en sådan anställningsform erbjuder. Statistiken vittnar om att allt fler arbetar under andra anställningsformer än just tillsvidareanställningen.

Ett avskaffande av LAS skulle minska utanförskapet då människor som tidigare stått utanför arbetsmarknaden skulle få en möjlighet till en första anställning. Ur ett integrations- och kostnadsperspektiv är därför ett avskaffande av LAS av yttersta vikt.

Utgångspunkten för en hållbar arbetsmarknadslagstiftning bör vara att varje individ har ett behov av viss trygghet i sin försörjning. Den yttersta tryggheten för människor i och utanför arbetsmarknaden är att det finns jobb. Möjligheten att erhålla ny anställning om man blir av med den gamla kan ur ett trygghetsperspektiv inte underskattas. Maximal trygghet på arbetsmarknaden skapas när det finns maximalt antal arbetsgivare och maximalt antal arbetstillfällen.

Med anledning av det ovan anförda finns det ett behov av en vid översyn och utvärdering av lagstiftningen på arbetsmarknaden och dess effekter. Dessutom bör utformningen av en eventuell ny lagstiftning på arbetsmarknaden ses över, med syfte att förändra helheten. En sådan översyn bör ha ett uppdrag att ta in perspektiv inte bara från forskningen utan även från grupper som småföretagare och arbetstagare.

Stockholm den 25 september 2013

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)